

OTSUS

Vaidlustusaja number	260-25/301685
Otsuse kuupäev	29.12.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Taivo Kivistik
Vaidlustus	Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi vaidlustus riigihanke alusdokumentidele Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti riigihankes „Narva linna tänavate aastaringised hooldustööd aastatel 2026–2028“ (viitenumber 301685)
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Tänavapuhastuse Aktsiaselts, esindaja vandeadvokaat Kristina Uuetoa-Tepper Hankija, Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet, esindaja vandeadvokaat Andrei Matvejev
Vaidlustuse läbivaatamine	Avalikul istungil

RESOLUTSIOON

1.RHS¹ § 197 lg 1 p-i 3 alusel

Lõpetada vaidlustusmenetlus vaidlustuse põhjendatuks tunnistamisega Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti poolt vaidlustuse järgmistes osades:

- 1) osas, mille kohaselt riigihanke alusdokumentides esitatud kergliiklusteede hooldusnõuded on ebaselged (19.11.2025 esitatud vaidlustuse (edaspidi vaidlustus) p-id 8-10);
- 2) osas, mille kohaselt riigihanke alusdokumendid on vastuolulised selles, milline on parklate talvine seisunditase, sh Tehnilise kirjelduse p 9.4 (vaidlustuse p-id 26-28);
- 3) Tehnilise kirjelduse p-id 11.1 ja 11.4 (vaidlustuse p-id 29-30);
- 4) Hankelepingu eelnõu p 4.2 (vaidlustuse p-id 37-42);
- 5) Hankelepingu eelnõu p-id 6.2.20-6.2.24 (vaidlustuse p-id 43-47);
- 6) Hankelepingu eelnõu p-id 8.2, 8.4, 8.5, 8.7 ning 8.15.3 (vaidlustuse p-id 48-58);
- 7) Hankelepingu eelnõu p-id 6.11, 6.12 ja 6.15, Tehnilise kirjelduse p 4.5 (vaidlustuse p 60);
- 8) Hankelepingu eelnõu p 4.4 (vaidlustuse p-id 61-62);
- 9) osas, mille kohaselt riigihanke alusdokumentides tuleb kõrvaldada vastuolud seoses Riigihanke mahtudega (vaidlustuse p 63).

2. RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel

Jätta vaidlustus läbi vaatamata, kuna Hankija on kõrvaldanud vaidlustatud õiguserikkumised järgmistes osades:

- 1) Tehnilise kirjelduse p 6.1;
- 2) Hankelepingu eelnõu p-id 6.4.3 ja 7.5.2.

3. RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel

Jätta vaidlustus Hankelepingu eelnõu vaidlustatud redaktsiooni p-ide 2.3, 2.8 ja 2.9 osas läbi vaatamata, kuna Vaidlustajal puudub vaidlustuse esitamise õigus.

¹Riigihangete seadus

4. RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel

Rahuldada Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi vaidlustus osaliselt ja kohustada Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametit viima RHAD vastavusse õigusaktidega ettenähtud nõuetega järgmistes osades:

- 1) esitama riigihangete alusdokumentides kuni 1,5 m laiuste kõnniteede maht;
- 2) Hankelepingu eelnõu p 6.3.14

5. RHS § 198 lg 2 alusel

1. Mõista Narva Linnavalitsuse Linnamajandusametilt Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi kasuks välja Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi tasutud riigilõiv ja lepingulise esindaja kulud proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamisega, vastavalt summades 1120 eurot riigilõiv ja 5172,48 eurot (käibemaksuta) lepingulise esindaja kulud.

2. Mõista Tänavapuhastuse Aktsiaseltsilt Narva Linnavalitsuse Linnamajandusameti kasuks välja lepingulise esindaja kulud proportsionaalselt vaidlustuse rahuldamata jätmisega summas 579,63 eurot käibemaksuga.

EDASIKAEBAMISE KORD

Halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1 alusel on vaidlustuskomisjoni otsuse peale halduskohtule kaebuse esitamise tähtaeg kümme (10) päeva arvates vaidlustuskomisjoni otsuse avalikult teatavaks tegemisest.

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (riigihangete seaduse § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 28.10.2025 avaldas Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet (edaspidi ka Hankija) avatud hankemenetlusega riigihanke „Narva linna tänavate aastaringsed hooldustööd aastatel 2026–2028“ (viitenumber 301685) (edaspidi Riigihange) hanketeate ja tegi kättesaadavaks muud riigihanke alusdokumendid (edaspidi koos nimetatult RHAD), s Lisa 1 Tehniline kirjeldus (edaspidi TK) ja Hankelepingu eelnõu (edaspidi Leping).

2. 19.11.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Tänavapuhastuse Aktsiaseltsi (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus riigihanke alusdokumentidele.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 26.11.2025 kirjaga nr 12.2-10/260 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi avalikul istungil ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 28.11.2025. Vaidlustuskomisjoni määratud tähtpäevaks esitas täiendavad tõendid Vaidlustaja.

Vaidlustuskomisjon vaatas vaidlustuse läbi avalikul istungil 03.12.2025. Vaidlustuskomisjoni istungil tunnistas Hankija vaidlustuse põhjendatuks järgmistes osades:

- 1) osas, mille kohaselt riigihanke alusdokumentides esitatud kergliiklusteede hooldusnõuded on ebaselged (19.11.2025 esitatud vaidlustuse (edaspidi vaidlustus) p-id 8-10);

- 2) osas, mille kohaselt riigihanke alusdokumendid on vastuolulised selles, milline on parklate talvine seisunditase, sh Tehnilise kirjelduse p 9.4 (vaidlustuse p-id 26-28);
- 3) Tehnilise kirjelduse p-id 11.1 ja 11.4 (vaidlustuse p-id 29-30);
- 4) Hankelepingu eelnõu p 4.2 (vaidlustuse p-id 37-42);
- 5) Hankelepingu eelnõu p-id 6.2.20-6.2.24 (vaidlustuse p-id 43-47);
- 6) Hankelepingu eelnõu p-id 8.2, 8.4, 8.5, 8.7 ning 8.15.3 (vaidlustuse p-id 48-58);
- 7) Hankelepingu eelnõu p-id 6.11, 6.12 ja 6.15, Tehnilise kirjelduse p 4.5 (vaidlustuse p 60);
- 8) Hankelepingu eelnõu p 4.4 (vaidlustuse p-id 61-62);
- 9) osas, mille kohaselt riigihanke alusdokumentides tuleb kõrvaldada vastuolud seoses Riigihanke mahtudega (vaidlustuse p 63).

Käesolevas otsuse ei käsitleta vaidlustustust osades, milles Hankija selle istungil põhjendatuks tunnistas.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, Tänavapuhastuse Aktsiaselts, põhjendas vaidlustust järgmiselt.

4.1. Vaidlustaja soovib Riigihankes osaleda, mistõttu on Vaidlustajal subjektiivne õigus nõuda, et RHAD oleks kooskõlas õigusaktide nõuetega. Eeltoodust tulenevalt taotleb Vaidlustaja Hankija kohustamist RHAD-i õigusaktidega ettenähtud nõuetega vastavusse viimiseks.

4.2. RHS § 77 lg 1 kohaselt koostab hankija riigihanke alusdokumendid, mis mh peavad sisaldama vähemalt hankelepingu eseme tehnilist kirjeldust ning hankelepingu tingimusi või projekti (RHS § 77 lg 4 p-d 1 ja 4). RHS § 87 lg 1 p 1 sätestab, et tehniline kirjeldus RHS-i tähenduses on hankelepingu eseme kirjeldamiseks vastavas valdkonnas tegutsevatele isikutele arusaadavat terminoloogiat ja täpsusastet kasutades hankija kehtestatud asjade või teenuste hankelepingu esemeks olevate asjade või teenuste omaduste ja neile esitatavate nõuete loetelu. RHS § 88 lg 1 järgi peab hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldustena koostatud tehniline kirjeldus olema piisavalt täpne hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks pakkuja poolt ja hankelepingu sõlmimiseks.

Vaidlustuskomisjon on kinnitanud, et tehniline kirjeldus peab võimaldama mõistlikult arukal ja hoolsal pakkujal hinnata, milline on hankelepingu täitmisel ette nähtud kohustuste detailne sisu ja maht või kui seda ei ole objektiivsetel põhjustel võimalik üheselt fikseerida, siis vähemalt mõista, milline on kohustuste võimalik ligikaudne ulatus. Olukorras, kus pakkujad lähtuvad erinevatest andmetest, ei ole pakkumused sisult võrreldavad. Hinnakriteeriumi alusel pakkumuste hindamise eelduseks on aga nende võrreldavus. Tehniline kirjeldus võib vormiliselt sisalduda ka hankelepingus.

4.3. Kuigi hankelepingu sisu ei ole RHS-is eraldi reguleeritud, peab hankija riigihanke alusdokumentide lisaks oleva hankelepingu projekti ettevalmistamisel lähtuma sellest, et sõlmitava hankelepingu tingimused peavad olema vastavuses sõlmitava hankelepingu esemega ja eesmärgiga ega tohi pakkujaid diskrimineerida. Hankelepingu tingimused ei saa olla hankija suvaotsustus ning tingimuste vaidlustamisel on nende kohasuse, lubatavuse põhjendamise kohustus hankijal, kuivõrd hankijal lasub kohustus tagada riigihanke läbipaistvus ja kontrollitavus. Hankelepingu tingimused ei saa olla meelevaldsed, peavad tulenema hankija vajadustest ning olema reaalsed ja põhjendatud.

Kuni 1,5 m laiuste kõnniteede maht

4.4. TK p 3.9.3 sätestab teenuse osutamiseks minimaalselt vajaliku tehnika loetelu, mille kohaselt peab pakkujal olema mh kuni 1,5 m laiusel objektil lume- ja libedusetõrje teostamist

võimaldavad masin. Samas toodud klausli järgi; *Juhul, kui tabelis toodud minimaalne masinate ja seadmete hulk ning tehniline varustus ja/või tootlikkus ei taga lepingus toodud töömahule vastava kvaliteetse teenuse osutamist, on Töövõtja kohustatud näitama lepingu töömahule vastavat masinate ja seadmete hulka.* Lepingu p 5.2 sätestab: *Lepingu esemeks oleva teenuse osutamiseks töövõtja peab omama oma kasutuses vajaliku tehnika ja seadmed. Töövõtja kinnitab, teenuse osutamise alustamise päeva seisuga tema kasutuses on olemas vajalikud masinaid ja seadmeid, mis on toodud käesoleva lepingu lisas 4².*

4.5. RHAD-is puuduvad andmed, milline on kuni 1,5 m laiuste kõnniteede maht. Kui enne RHAD-i muutmist³ sisaldasid TK p-is 4.5 näidetena Haigla ja Koidula tänavad, siis nüüdseks on ka need RHAD-ist eemaldatud. Kuni 1,5 m laiuste kõnniteede maht on pakkumuse maksumuse kalkuleerimisel oluline, kuivõrd nende puhul on vajalik kas planeerida käsitööjõud või võtta kasutusele spetsiifiline (kitsamõõtmeline) tehnika. Mh peab pakkuja vastavalt Lepingu lisale 5 Hankijale kinnitama, et pakkuja on pakkunud töömahule vastavaid, ehk piisava koosseisu ja arvuga masinaid ja seadmeid (millise kinnituse andmise eelduseks on vastava tehnika planeerimine, mille eelduseks on omakorda andmed seotud töömahu ehk kuni 1,5 m laiuste kõnniteede kohta). Hooldustööde teostamine käsitsi on aga üks kulukamaid tööliike. Hankija vastas 11.11.2025, et muudab TK-d, kuid tehtud muudatused ei ole piisavad. RHAD-is puuduvad andmed kuni 1,5 m kõnniteede kohta, eemaldatud on isegi andmed kahe eelnevalt nimetatud tänava kohta.

Piisava lumevallitusala tänavad

4.6. TK p 4.7⁴ kehtestab: *[---] Lumetõrje teostamisel tuleb tagada tänavate sõiduteedel sahkamine maksimaalse võimaliku laiusega. [---] Lumevallid tuleb teiselaldada piisava lumevallitusala [---] olemasolul äärekivini või piisava lumevallitusala puudumisel tänava vahetusse lähedusse, kuni 10 m kaugusele [---].* TK p 4.10⁵ kehtestab: *Lumevallid tuleb sahata piisava lumevallituse ala olemasolul äärekivini, piisava lumevallituse ala puudumisel maksimaalsele võimalikule kaugusele tagamaks sõiduradade ja parkimiskohtade ettenähtud laiused.*

4.7. Hankija vastas 11.11.2025, et asendab viite standardile viitega majandus- ja taristuministri 14.07.2015. a määruse nr 92 „Tee seisundinõuded“ (edaspidi Määrus 92) §-idele 22–26, mis ei muuda aga TK p-te 4.7 ja 4.10 õiguspäraseks. RHAD-is puuduvad andmed, millises mahus on hankelepingu esemeks *piisava lumevallitusala* tänavad. Samas on kaasnevate tööde maht otseselt sõltuvuses sellest, kas tänaval on piisav lumevallitusala või mitte (ühel juhul tuleb sahata kuni äärekivini, teisel juhul maksimaalsele võimalikule kaugusele (tagamaks sõiduradade ja ka parkimiskohtade ettenähtud laiused) ning seega on vastavad andmed otseselt vajalikud teenuse osutamise kulude kalkuleerimiseks.

4.8. TK lisas 1 (Teede tänavate ja kõnniteede loetelu 2026-2028) ei ole toodud tänavate pikkuseid ega laiuseid (esitatud on üksnes pindalad), samuti puuduvad andmed, millised tänavad on äärekividega ja millised mitte.

² Vaidlustaja juhib tähelepanu, et Hankija on ilmselt eksinud, viidates Lepingu lisale 4, mis sisaldab „Hooldustööde kvaliteedi kontrollakti“. Asjakohane on viide Lepingu lisale 5 „Teenuse osutamiseks kasutatavad masinad ja seadmed“.

³ Vaidlustuskomisjoni märkus: Vaidlustaja peab silmas 18.11.2025 RHAD-is tehtud muudatusi.

⁴ Vaidlustuskomisjoni märkus: käesoleva otsuse tegemise ajal kehtivas TK redaktsioonis TK p 4.6. Vaidlustuskomisjon viitab allpool kehtivale redaktsioonile (TK p 4.6).

⁵ Vaidlustuskomisjoni märkus: käesoleva otsuse tegemise ajal kehtivas TK redaktsioonis TK p 4.9. Vaidlustuskomisjon viitab allpool kehtivale redaktsioonile (TK p 4.9).

Sõiduteede talvise hoolduse maht ja tasustamine, äärekivide hooldamine väljaspool talvist hooaega

4.9. TK sisaldab tingimusi, mis loovad erisusi äärekivideta ja äärekividega tänavate hooldusele⁶.

4.10. Vaidlustaja küsis Hankijalt äärekivita teede loetelu, samuti teede laiuseid, et hinnata vajalikke töömahte ja kulusid pakkumuse tegemiseks. Hankija vastas 11.11.2025, et ei esita äärekivita teede loetelu (põhjendusega, et Vaidlustaja ei ole selgitanud, kuidas äärekividega ja äärekivideta teede hooldus tehnoloogiliselt erineb) ega ka teede laiusi (kuivõrd TK lisa 1 sisaldab tänavate pindalasid).

4.11. Faktiliselt äärekividega ja äärekivideta sõiduteede hoolduse tehnoloogia (sõiduteed ennast puudutavas osas) ei erine, kuid äärekivi olemasolust või selle puudumisest sõltub oluliselt hooldustööde maht:

- 1) äärekivide olemasolul tuleb neid hooldada nii kevadel, suvel kui ka talvel, kuid RHAD-is puuduvad andmed, millised teed on äärekividega (ehk milline on vastava tööliigi maht);
- 2) kui tegemist on äärekivita teega, lisandub sahkamistöodel iga jooksva meetri kohta (tulenevalt teepeenrast) töömahtu 2 m², mis teeb 1 km kohta täiendavaks töömahuks 2000 m²;
- 3) töövõtjal on kohustus teostada hooldustöid sõltuvalt sõiduteede faktilisest seisundist ja parameetritest;
- 4) RHAD lisas 3 („Pakkumuse detailne tööde maksumus“) toodud mahud põhinevad TK lisal 1 („Teede tänavate ja kõnniteede loetelu“). Vaidlustajale ei ole teada, kust pärinevad TK lisas 1 esitatud andmed. Viited katastritunnustele ei võimalda andmete õigsuses veenduda. Näiteks on maakatastris „Aleksander Puškini tänav L1“ katastriüksuse pindala 18 771 m², TK lisa 1 järgi on nimetatud katastriüksuse hooldusmaht 12 522 m². Lisaks sellele, et puudub teave, millel põhinevad TK lisas 1 toodud pindalad, puudub ka teave, kas hooldatav pindala (nt „Aleksander Puškini tänav L1“ osas teede pindala 6173 m²) sisaldab äärekivi olemasolul ka äärekivi või mitte, teepeenra olemasolul ka teepeenart või mitte või veel mingit muud kombinatsiooni;
- 5) vaidlust ei saa olla selles, et kuivõrd Hankijal on nähtuvalt TK lisale 1 olemas teede pindalad, peab Hankijal olemas olema ka andmed teede laiuste kohta (kuivõrd pindala saab leida üksnes tee pikkuse ja laiuse korrutisena). Andmed teede laiuste kohta on olulised, kuivõrd lumevallide vahe iga sõiduraja kohta peab olema vähemalt 3 m Määrus 92 § 22 lg 1), mis tähendab, et nõude täitmiseks tuleb eelduslikult teostada kitsama kui 7 m sõidutee puhul lume äravedu (kuivõrd linnatingimustes külgnevad sõiduteed reeglina kõnniteedega, kuhu ei tohi lund lükata). RHAD on ebaselge osas, kas vastav lume äravedu tuleb arvestada teenuse hinna sisse või tasustatakse ühikhinna alusel (vt TK p 5.6). Lisaks eeldaks see igal juhul asjakohaselt täiendava tehnika jm ressursside planeerimist (kuna seisundinõuded tuleb täita kindla aja jooksul), mis mõjutab pakkumuse maksumust;
- 6) kuivõrd andmed, millistel teedel on äärekivid, samuti kõigi teede laiuse kohta, on vajalikud nõuete täitmise kulude eelarvestamiseks, siis tegutseb Hankija läbipaistmatult, jättes pakkumuse koostamise seisukohalt olulised andmed RHAD-is esitamata.

4.12. Lepingu p-i 4 kohaselt maksab Hankija töövõtjale tasu alljärgnevatel tingimustel:

⁶ Vaidlustuskomisjoni märkus: Vaidlustaja on välja toonud konkreetsed punktid TK varasemast redaktsioonist, kuid seda redaktsiooni on Hankija muutnud ning vaidlustuses esitatud sõnastuses need punktid enam ei kehti.

4.3. Õigeaegselt, nõuetekohaselt ja tegelikult teostatud hooldustööde eest tasub Tellija Töövõtjale hooldustasu, mis määratakse lepingu Lisas 1 sätestatud pakkumuse maksumustabeli alusel lähtuvalt vastavas kalendrikuus Töövõtja poolt osutatud teenuse mahtudest ja Töövõtja pakkumuses nimetatud ühikuhindadest [...];

4.4. Eelneval kalendrikuul teostatud tööde üleandmiseks esitab töövõtja tööde teostamisele järgneva kalendrikuu esimesel töönädalal tellijale allakirjutamiseks tööde koondakti [...];

4.5. Tellija poolt heakskiidetud Hooldustööde vastuvõtmise koondakt on Töövõtjale aluseks tellijale teenuse eest arve esitamiseks aktiga heakskiidud tööde maksumusega. [...];

4.6. Tellijal on õigus muuta Tööde arvestuslike mahtusid (lisada/maha võtta nimekirjas olevaid või sinna lisanduvaid tänavaid, suurendada või vähendada Lepingus esemeks olevate Tööde mahtu lähtuvalt ilmastikutingimustest ja muudest asjaoludest tingitud vajadusest jms).

4.13. Lepingus lisaks 1 on „Pakkumuse maksumustabel“, millest nähtuvalt ei eristata tasu maksmisel seda, milline on „faktiliselt“ puhastatud äärekividega ja milline äärekivideta (teepeenardega) teede maht ega ka seda, milline on olnud vähemalt 7 m laiade ja sellest kitsamate teede maht, eristus toimub nii talvel, suvel kui ka hooajavahelise koristuse puhul üksnes seisunditaseme järgi. Seetõttu on äärekividega teede andmed, aga samuti andmed teede laiuste kohta, iseäranis olulised (kuivõrd töövõtja ei saa hiljem nõuda tasustamist vastavalt sellele, kui suur on „faktiliselt“ hooldatud äärekividega ja äärekivideta teede maht ning üle ja alla 7 m laiusega teede maht. Põhjendamatult on maksta tasu lähtudes seisunditasemetest, kui puuduvad asjakohased andmed, mis võimaldaks pakkujal mõista, milline on iga seisunditaseme järgi hooldamisele kuuluvate objektide mahud nende oluliste tunnuste kaudu (äärekiviga, äärekivita; vähemalt 7 m laiad või kitsamad) ehk Hankijal tuleb lisada asjakohased andmed RHAD-i.

Bussipeatuste ooteplatvormide hooldus

4.14. TK p 6.1⁷ paneb töövõtjale kohustuse: *Teha bussipeatuste ooteplatvormide tänavakatte (kaasa arvatud seal asuvate pinkide, prügiurnide, piirete alune pind, postide ümbrus jne) puhastust ning lume- ja libedustõrjet, tagades lume ja jäävaba kõnniteekatte vastava seisunditaseme hooldustsükliks ette nähtud aja jooksul. Kui külmunud lund ei õnnestu teekatteni eemaldada, tuleb teostada libedustõrjet kuni lume sulamiseni. Sula ilma korral tuleb puhastusala mõistliku aja jooksul puhastada teekatteni. Vajadusel kasutada jäärulli. Keelatud on kloriidide kasutamine. Libeduse tõrjeks on lubatud kasutada graniitsõelmeid tera läbimõõduga 2-6 mm. Lund ei tohi kuhjata puude ja postide ümber, samuti ei tohi lund ladustada sõiduteele ja ooteplatvormil ühissõiduki uste avanemise kohale.*

4.15. Määruse 92 § 25 lg 1 sätestab, et ristmiku, silla, väljaku ja ühissõiduki peatuskoha, sealhulgas bussiooteplatvormi talvine seisunditase peab olema vähemalt samaväärne tee seisunditasemega, kus rajatis asub. Määruse 92 lisa 8 kohaselt ei pea ka kõige kõrgema (4.) seisunditasemega tee olema täies ulatuses lume- ja jäävaba: 4. seisunditasemega jalgrattarada

⁷ Vaidlustuskomisjoni märkus: Hankija on muutnud 22.12.2025 TK p-i 6.1 ja kehtivas redaktsioonis on see sõnastatud järgmiselt: *Teha bussipeatuste ooteplatvormide tänavakatte puhastust ning lume- ja libedustõrjet, tagades lume kõnniteekatte vastava seisunditaseme hooldustsükliks ette nähtud aja jooksul. Kui külmunud lund ei õnnestu teekatteni eemaldada, tuleb teostada libedustõrjet kuni lume sulamiseni. Sula ilma korral tuleb puhastusala mõistliku aja jooksul puhastada teekatteni. Vajadusel kasutada jäärulli. Keelatud on kloriidide kasutamine. Libeduse tõrjeks on lubatud kasutada graniitsõelmeid tera läbimõõduga 2-6 mm. Lund ei tohi kuhjata puude ja postide ümber, samuti ei tohi lund ladustada sõiduteele ja ooteplatvormil ühissõiduki uste avanemise kohale. Bussipeatuste pinkide, prügikastide, piirete aluse pinna ning postide ümbruse suhtes kohaldatakse määruse nr 92 § 6 lg 1 p-s 16 tuletõrjehüdrantide ja restkaevude kohta kehtestatud nõudeid ehk kõrgendatud nõuded Määruse § 2 lg. 2 alusel. Bussipeatustes peab sõidutee laiendus ja ooteplatvorm olema lumest puhastatud ning neil peab olema tehtud libedusetõrje selliselt, et ei olnuks kahjustatud ootepaviljonid, prügikastid, istmeid jne.*

ja sõidutee teekate peab olema lume- ja jäävaba sõiduradade laiuses.

4.16. Hankija 11.11.2025 vastuse kohaselt on nõue, et bussipeatuste ooteplatvormide kõnniteekate peab olema hooldustsükli lõppedes lume- ja jäävaba, põhjendatud, tuginedes Määruse nr 92 § 2 lg-le 2. Viidatud sätte kohaselt võib tee omanik liikluskoormuse muutusest, piirkonna vajadusest või kohaliku omavalitsuse huvist lähtudes rakendada tee seisundile täiendavaid nõudeid, kehtestatust kõrgemat seisunditaset või kõrgemaid seisundinõudeid, sealhulgas lühendada Määruse 92 §-s 27 käsitletud hooldustsükli aegasid.

4.17. Hankijal on õiguslik alus kehtestada Määruses 92 toodud nõuetest kõrgemaid nõudeid, kuid see ei anna õigust kehtestada täitmiseks võimatuid tingimusi ehk tingimusi, mille täitmine olenemata töövõtja mõistlikest pingutustest ei ole võimalik, sh nõuet, et bussipeatuste ooteplatvormid on talvisel perioodil hooldustsükli lõppedes *jäävabad*. Selle saavutamine oleks olukorras, kus ei ole sulailm, võimalik üksnes kloriidide kasutamisega, mis vastavalt TK p-ile 6.1 on aga keelatud.

4.18. *Jäävaba* nõue ei ole kooskõlas ka RHS § 3 p-idega 2 ja 5, kuivõrd nõuab väga suurt inimressurssi, mis muudab pakkumused kalliks, kuid ei ole objektiivselt põhjendatud. Esiteks hõlmab nõue mh *pinkide, prügiurnide, piirete alust pinda*, millel jalakäijad ilmselgelt ei liigu. Teiseks peaks TK p 6.1 kehtima kõigi Narva linna bussiooteplatvormide (TK lisa 2 järgi 121 tk) kohta. Seega ei ole Hankija poolt võrdluses Määruse 92 nõuetega täiendava nõude kehtestamise aluseks liikluskoormuse muutus või piirkonna erilised vajadused. Ainsaks põhjenduseks saab olla arusaadavalt eesmärk tagada linna territooriumil asuvates bussipeatustes suurem ohutus, ennekõike libisemise eest. Samas üldteadaolevalt ei ole lumi ega jää inimesele n-ö iseenesest ohtlikud. Oht tuleneb sellest, et lumi ja jää võivad muuta teekatte libedaks, mistõttu võib inimene seal suurema tõenäosusega libiseda ja kukkuda. Selle ohu vähendamiseks tehakse libedusetõrjet, kasutades erinevaid meetmeid, tavapäraselt puistematerjali (Määruse 92 § 17 p 4). Vaidlustaja on seisukohal, et bussipeatustes inimeste ohutuse tagamiseks vajalikuks libedusetõrjeks on piisavad TK p-is 6.1 juba toodud meetmed ning üldise ohutuse, aga samuti inimeste liiklemise mugavuse aspektist peaksid olema need ka mõistlikult eelistatud võrdluses sellega, kui teatud ilmaoludes lõhutakse jääd/kinnitallatud lund (mille eristamine ei objektiivselt võimalik) samaaegselt bussipeatustes ootavate inimeste vahel.

Teenuse osutamise tase

4.19. Lepingu p-i 6.3.14 alusel peab töövõtja *tagama Lepingust tulenevate kohustuste täitmise kõige kiiremal, kvaliteetsemal, efektiivsemal ning majanduslikult kõige otstarbekamal viisil*. Hankija 11.11.2025 vastuse kohaselt on selle punkti mõte nõuda töövõtjalt Määruses 92 toodust kõrgemate nõuete täitmist. TK p 6.3.14 on arusaamatu ning põhjendamatu, kuivõrd Hankija 11.11.2025 vastusest järelduvalt võib Lepingu p-i 6.3.14 alusel nõuda töövõtjalt TK-s sätestatust kõrgemate nõuete täitmist, milliste nõuete sisustamine lepingu täitmise käigus oleks Hankija suvaotsus.

4.20. Teenuse kvaliteedi nõuded peavad RHS-i kohaselt olema toodud TK-s ning olema valdkonna ettevõtjale arusaadavad. Talihooldusega seotud nõuded sätestab ennekõike Määrus 92. Põhimõtteliselt on alati võimalik mingit teenust, nt Lepingu alusel tegemisele kuuluvaid töid, osutada veelgi *kiiremini, kvaliteetsemalt, efektiivsemalt ning otstarbekamalt*, mis eeldaks aga sisuliselt piiramatute ressursside kasutamist. Konkreetsete kriteeriumide puudumine ei ava aga nõuetekohaselt Riigihanke eset ega võimalda planeerida ressursse ning eelarvestada kulusid.

Vaidlustaja on seisukohal, et TK p 6.3.14 on vastuolus teiste RHAD-i tingimustega.

4.21. Vaidlustaja leiab vaidlustuses, et TK p-ist 11.28 ning Lepingu p-idest 6.4.3 ja 7.5.2⁸ tuleneb koostoimes, et töövõtja peab paralleelselt hooldustööde teostamisega:

- 1) monitoorima kogu hooldataval alal parkivaid sõidukeid ning koguma ja talletama parkivate sõidukite andmed (parkimise algusaja kohta (mida on töövõtjal võimatu tuvastada), parkimise koha, sõiduki margi ja registreerimismärgi kohta);
- 2) järgima parkimiskorraldust;
- 3) teavitama kõigist pikemaajase parkivatest sõidukitest kirjalikult liikluspolitseid ja Narva linna korrakaitseteenistust;
- 4) teavitama Narva linna korrakaitseteenistust valesti parkivatest sõidukitest, tehes neist fotod.

Riigihanke tingimustest tulenevalt tuleb eeltoodud toimingud teha ka talvisel hooajal. Määruse 92 § 27 lg 2 ja lisa 9 alusel tuleb kõik eeltoodud toimingud teha lume- ja libedusetõrje hooldustsükli jooksul, mis 4. seisunditasemega tänaval on 2 tundi libeduse tekkest või lumesaju või tuisu algusest. Tegemist on ebaproportsionaalse tingimusega. Töövõtja ei jõua talvise hooldustsükli aja jooksul teha kõiki Hankija poolt sõidukite parkimisega seotult nõutud toiminguid. Parkimiskorralduse järgimise kontroll ei peaks kuuluma tänavate hooldusteenust osutava isiku kohustuste hulka.

Vastuolude ületamine ja nõuete muutumine

4.22. Lepingu p-ide 2.3, 2.8 ja 2.9⁹ alusel jääb ebaselgeks (RHS § 3 p 1), millised tingimused prevaleerivad juhul, kui mõni Hankija seatud tingimus on vastuolus õigusaktide nõuetega.

Hankija on 11.11.2025 vastuses asjakohasele küsimusele leidnud, et sellisel juhul rakenduvad tsiviilseadustiku üldosa seaduse (edaspidi TsÜS) § 84 lg-d 1 ja 2. Tühisel tehingul ei ole algusest peale õiguslikke tagajärgi ning kui tühine tehing vastab mõne teise tehingu tunnustele, mis ei ole tühine, kehtib viimane (teatud eelduste korral). Vaidlustajale ei ole Hankija vastus arusaadav.

4.23. Vastuolu seadusega on tühisuse aluseks üksnes siis, kui seaduses on sätestatud mingi keeld ning keelu mõtteks on keelu rikkumise korral tuua kaasa tehingu tühisus (TsÜS § 86 lg 3). Lisaks oli küsimuseks vastuolu õigusaktidega, milleks Riigihanke kontekstis on ka seadusest alamaal seisvad õigusaktid, sh Määrus 92.

5. Hankija, Narva Linnavalitsuse Linnamajandusamet, vaidles vaidlustusele vastu ja palub selle rahuldamata (ulatuses milles Hankija ei ole tunnistanud vaidlustust põhjendatuks).

5.1. Vaidlustaja heidab ette TK p 3.9.3 tabeli p-is 5 määratud nõuet, et pakkujal peab olema minimaalne tehnika maht, mh kõnniteede ning kitsastes oludes kuni 1,5 m laiuste objektide hooldamiseks. Vaidlustaja seostab antud nõude sellega, et esitades nõuded peab Hankija esitama ka kõnniteede laiusega kuni 1,5 meetri mahu. Määruse 92 lisa 10 kohaselt peab muude kergliiklusteede vaba liikumisruum (lumevallide vahe) olema minimaalselt 1,5 meetrit, millega on seotud nõue selliste tööde teostamiseks vajaliku tehnika olemasolust.

Kõnniteede pindalad on määratud TK lisas 1.

Hankija kontrollib, kas pakkujal on olemas tehnika, mis võimaldab teostada töid vastavalt Määrusele 92. Jääb ebaselgeks, kuidas nõue on vastuolus RHS-iga, millist normi rikutakse ja

⁸ Vaidlustuskomisjoni märkus: RHAD-i kehtivas, 22.12.2025 redaktsioonis on Hankija muutnud TK p-i 11.28 ja Lepingu p-ide 6.4.3 ja 7.5.2 sõnastust, mistõttu neist ei tulene enam kohustusi, mille Vaidlustaja vaidlustuses tugineb.

⁹ Vaidlustuskomisjoni märkus: RHAD-i kehtivas, 22.12.2025 redaktsioonis on Hankija muutnud oluliselt Lepingut selle p-te 2.3, 2.8 ja 2.9 puudutavas osas Lepingu dokumente puudutavad Lepingu uue redaktsiooni p-id 2.2 ja 2.7. Vaidlusalune osa on Lepingust välja jäetud.

milles rikkumine seisneb.

5.2. Vaidlustaja leiab, et õigusaktidele ei vasta TK p-id 4.7 ja 4.10.

18.11.2025 on avaldatud uus TK redaktsioon. TK p 4.7 on kehtivas TK versioonis sõnastatud järgmiselt: *4.7. Lumisel ajal puhastusala ulatus on sõiduteel äärekivist äärekivini. Kui sõiduteel puudub äärekivi, siis on puhastusala piiriks sõidutee kõvakatte äär pluss üks meeter teepeenart.* Vaidlustaja ei selgita, mis põhjusel kehtiv TK p 4.7 ei vasta seadusele ega nimeta konkreetset õigusnormi.

Kehtiv TK p 4.10 ei sisalda sellist nõuet, nagu on esitatud vaidlustuses: *Lumevallid tuleb sahata piisava lumevallituse ala olemasolul äärekivini, piisava lumevallituse ala puudumisel maksimaalsele võimalikule kaugusele, tagamaks sõiduradade ja parkimiskohtade ettenähtud laiused.*

Vaidlustaja heidab Hankijale ette, et Hankija on asendanud TK vanas redaktsioonis sisalduvad viited standarditele viitega Määruse 92 §-idele 22–26. Kehtivas TK redaktsioonis puuduvad viited nii standarditele kui ka Määrusele 92.

5.3. Seoses sõiduteede talvise hoolduse mahu ja tasustamisega ning äärekivide hooldamisega väljaspool talvist heidab Vaidlustaja Hankijale ette TK p-ide 4.8, 4.12, 10.5, 7.7 ja 10.1–10.3 mittevastavust seaduse nõuetele.

5.3.1. Kehtiva TK redaktsiooni¹⁰ p 4.8 on järgmine: *Tööde teostamisel tuleb tagada kõigi ristmike sõiduteeosa puhastamine liiklejaid takistavatest lumevallidest ja lahtisest lumest sahkamise järgselt hiljemalt 30 minuti jooksul, arvestades, et lumevalli lubatud kõrgus mõõdetuna teekatte pinnast on ristmikel, kuni 5 m kaugusel ristuva tee servast ning ohutussaartel kuni 70 cm.*

Teiste punktide osas leiab Vaidlustaja, et Hankija ei tohiks eristada äärekividega ja äärekivideta teid. Vaidlustaja on seisukohal, et Hankija ei saa kehtestada nõudeid äärekivideta teedele ning peab piirduma üksnes Määruse 92 nõuetega.

5.3.2. Määruse 92 kehtestamise aluseks olev volitusnorm tuleneb ehitusseadustiku (edaspidi EhS) §-ist 97. Sama paragrahvi lg 1 sätestab, et teed ja tee toimimiseks vajalikud rajatised tuleb hoida korras viisil, mis tagaks nende vastavuse kehtestatud nõuetele ning looks tingimused ohutuks liiklemiseks. EhS § 97 lg 2 järgi kehtestab tee seisundinõuded valdkonna eest vastutav minister määrusega – ehk Määrusega 92. Nii seadus kui selle alusel antud määrus on suunatud eeskätt liiklusohutuse tagamisele avalikult kasutatavatel teedel – seda kinnitab ka halduspraktika, mille kohaselt tee seisundinõuded on kehtestatud EhS § 97 lg 2 alusel ja on suunatud eeskätt liiklusohutuse tagamisele.

5.3.3. Riigihankes tellitavad tööd on oluliselt laiemad kui EhS § 97 mõttes tee „korrashoid“. TK näeb ette Narva linna tänavate aastaringsed hooldustööd, mis hõlmavad lisaks talvisele lumelükkamisele ja libedusetõrjele ulatuslikku puhastusteenust, haljastuse ja katendite korrastamist ning linnaruumi esteetika hoidmist. Juba TK p 1.1 loetleb EhS-i ja Määruse 92 kõrval ka jäätmehoolduse ja heakorra eeskirja kui kohaldatavad õigusaktid, mis annavad Hankijale õiguse nõuda linna üldise puhtuse ja heakorra tagamist, mitte üksnes liiklusohutuse miinimumnõudeid.

5.3.4. Suvisel koristuse peatükis on sõnaselgelt öeldud, et tänavate suviste hooldustööde põhiülesanne on mh tänavatele kogunenud mustuse, prahi, taimematerjali ja liiva eemaldamine, tolmu hulga vähendamine ning üldise puhta ja viisaka väljanägemise tagamine kogu hooldataval tänavavõrgul. Samuti hõlmavad hooldustööd nt umbrohu ja sambla eemaldamist äärekividelt ja katendilt, murukamara taastamist, tänaväärse haljastuse kahjustuste

¹⁰ Vaidlustuskomisjoni märkus: Hankija peab silmas TK 18.11.2025 redaktsiooni.

parandamist, bussipeatuste pinkide ja prügiurnide puhastamist, remonti ja värvimist jms. Sellest tulenevalt tuleb eristada tee korrashoidu EhS § 97 tähenduses ning Riigihanke tulemusel sõlmitava hankelepingu esemeks olevaid hooldustöid. Korrashoid EhS-i ja Määruse 92 mõttes on suunatud sellele, et tee vastaks seisundinõuetele ning oleks liiklejale ohutu – st tegemist on liiklusohutuse miinimumnõuetega (seisunditasemed, hooldustsükliid jne).

5.3.5. Hooldustööd, mida Hankija sisse ostab, on aga sisult laiem teenuspakett, mis hõlmab lisaks ohutust tagavale teede korrashoiule ka linna tänavate puhtuse, korrastatuse ja hea välisilme tagamist (nt kevad- ja sügiskoristus, survepesu, tolmuvastased tööd, haljastuse ja linnamööbli korrastamine). Seetõttu on põhjendatud, et TK viitab Määrusele 92 eeskätt siis, kui jutt on tee seisunditasemetest ja liiklusohutusest, kuid lisaks kehtestab Hankija ka heakorra ja esteetilise kvaliteedi nõuded, mida Määrus 92 ei reguleeri.

Määrus 92 ja selle aluseks olev EhS § 97 lg 2 annavad raamistiku teede korrashoiule liiklusohutuse tagamise eesmärgil, kuid ei ammenda kohaliku omavalitsuse õigust ja kohustust tellida linna tänavate hooldustöid laiemas mõttes – sh tänavate puhtuse, heakorra ja viisaka välisilme tagamiseks vastavalt kohalikele heakorra- ja jäätmehoolduseeskirjadele. Käesoleva Riigihanke TK kasutab Määrust 92 miinimumina, millele lisanduvad Hankija õiguspäraseid nõuded linna ruumilise kvaliteedi ja heakorra tagamiseks. Seega on väär Vaidlustaja lähenemine, et igasugused tellitavad tööd peavad olema teostatud Määruse 92 alusel.

5.3.6. Määruse 92 § 2 lg 1 kohaselt on määruse adressaat tee omanik, mitte isik, kellelt tee omanik tellib teede korrashoiu.

Isegi kui Määrus 92 ei näe ette äärekivide puhastamist või muid äärekivide korrashoiu töid, võib tee omanik tellida sellised tööd teede hooldustööde osana, arvestades sellega, et määrus kehtestab miinimumnõuded. Ebaselge on Vaidlustaja nõue esitada iga tee laius ja pikkus, määrates ka teede kuuluvuse äärekividega või äärekivideta teede hulka. Vaidlustaja osutab sellele, et äärekividega ja äärekivideta teede hooldustööde maksumus erineb oluliselt. Vaidlustaja ei esita ühtegi viidet sellele, milliste andmete alusel ta sellise järelduse teeb. Selliste tingimustega teede hooldustööde tellimist (kehtestades erinõuded äärekividega teedele) on Hankija teinud mitmel korral ja suurt hinnavahet äärekividega ja äärekivideta teede hooldustööde maksumuste vahel ei ole.

5.3.7. Vaidlustaja nõuab, et Hankija eemaldaks TK-st erinõuded äärekividega teede hooldustöödele, piirates nõuded üksnes viitega Määrusele 92, või nimetaks iga äärekividega tee pikkuse ja laiuse.

Sisuliselt tellitakse Riigihankes avalike alade hooldustöid, mille osaks on mh teede korrashoid Määruse 92 ja EhS §-i 97 mõttes. Isegi kui tegemist oleks korrashoiutöödega kitsamas mõttes (EhS §-i 97 tähenduses), on Hankijal õigus kehtestada teede korrashoiule kõrgendatud nõuded, eristades tööde nõuded sõltuvalt sellest, kas teed on äärekividega või mitte. Vaidlustaja nõue määrata teede laius ja pikkus ei tugine seadusele. TK lisas 1 on määratud tänavate pindalad, mis on tööde maksumuse määramiseks piisavad.

5.4. Vaidlustaja heidab Hankijale ette TK p-i 6.1 mittevastavust RHS § 3 p-idele 2 ja 5.

Vaidlustaja nõustub, et Määrus 92 võimaldab tee omanikul kehtestada teede kõrgendatud nõuded, kui see on määruuses ette nähtud ning möönab, et on arusaadav, et Hankija eesmärk on tagada linna territooriumil asuvates bussipeatustes suurem ohutus, ennekoike libisemise eest. Kuid Vaidlustaja leiab, et kõrgendatud nõuete kehtestamine (peamiselt nõude tagada lume- ja jäävaba kõnniteekatte vastava seisunditaseme hooldustsükliiks ette nähtud aja jooksul) nõuab kallimat tasu ning Vaidlustaja hinnangul ei ole tegemist avalike rahaliste vahendite efektiivse ärakasutamisega.

5.5. Hankija jääb seisukohale, et Määrus 92 ei reguleeri kõiki Riigihankes tellitavaid töid, kuna tööde ese on laiem kui teede korrashoid. Vaidlustaja viitab sellele, et kehtestades TK p-is 6.1

nõude tagada jäävaba pind ka pinkide, prügiurnide ja piirete all, tegutseb Hankija ebamõistlikult, kuna jää olemasolu nt pingil ei kujuta ohtu inimeste liikumisele. Hankija märgib, et Määrus 92 ei kehtesta nõudeid linnamööbli hooldusele. Hankija tellib kompleksteenuse, mis sisaldab nii teede korrashoidu Määruse 92 tähenduses kui ka hooldustöid, mis eeldavad mh linnamööbli korrashoidu. Hankijal on õigus valida, millised mugavused linnaelanikele tagatakse, mh mugavus oodata bussi istudes jäävabal pingil. Seejuures peab Hankija lähtuma RHS § 2 lg-s 2 sätestatust ja arvestama riigihanke planeerimisel ja korraldamisel sotsiaalseid kaalutlusi. Kaaludes sotsiaalseid huve valis Hankija sellise tingimuse.

5.6. TK p 6.1 osas nõustub Vaidlustaja, et selles punktis kehtestatud nõuded ei ole otseselt seadusvastased, kuid võivad põhjustada tööde ebamõistlikku kallinemist. Selle väite põhjendused ei ole selged. Sellised tingimused korduvad Hankija korraldatud riigihangetes. Hankija poolt riigihangetes tellitud tööde maksumused ei erine oluliselt teistes omavalitsustes tellitud tööde maksumusest. Vaidlustaja väide, et tööde maksumus antud tingimuse tõttu oluliselt suureneb, on oletus, mida praktika ei kinnita. Hankija leiab, et Vaidlustaja etteheide TK p-i 6.1 suhtes on põhjendamatu.

5.7. Vaidlustaja vaidlustab TK p-is 11.28 ning Lepingu p-ides 6.4.3 ja 7.5.2 kehtestatud tingimused põhjusel, et nendega kohustatakse pakkujat paralleelselt hooldustööde teostamisega täitma tervet rida täiendavaid ülesandeid.

5.7.1. Hankijale on arusaamatu, kuidas on Vaidlustaja eelnimetatud punktides lugenud välja eespool määratud kohustuste kogumi. Antud punktides määratud kohustused näitavad nende süstematiseerimisel pakkuja kohustusi.

Tulenevalt TK p-ist 11.28.

Kui tööde teostamist takistavad liiklusriskidega kehtestatud keelualas valesti pargitud sõidukid, peab Töövõtja rakendama koostöökohustust, st:

- kutsuma kohale vastava spetsialisti (nt liiklusjärelvalve ametnik); või
- edastama korrahooldusteenistusele fotod valesti pargitud sõidukitest e-posti teel.
- koostöökohustuse täitmine on eelduseks, et Töövõtja saaks tugineda asjaolule, et sõiduk takistas tööde tegemist. Kui Töövõtja ei ole eeltoodud toiminguid teinud, ei saa ta väita, et tööd olid takistatud.
- teavitama korrahooldusteenistust seadust rikkuvatest sõidukitest.

Tulenevalt Lepingu p-ist 6.4.3.

- Töövõtja peab teavitama korrahooldusteenistust kõigist liiklusseadust rikkuvatest sõidukitest, mis takistavad teenuse osutamist.
- Teavitamiskohustus kehtib sõltumata sellest, kas teavitus toimub foto edastamise või muu teabe edastamise teel.

Tulenevalt Lepingu p-ist 7.5.2 (arvestatakse tööde nõuetekohasuse hindamisel).

- Töövõtja peab Hankijat ja liikluspolitsei korrapidajat kirjalikult teavitama valesti pargitud sõidukist.

Ainult nende nõuete täitmisel saab Töövõtja tugineda asjaolule, et sõiduk takistas tööde nõuetekohast teostamist.

5.7.2. Vaidlustaja on tuletanud TK-st ja Lepingu punktides kohustuste kogumi, mida nendest sätetest tegelikult ei tulene. Ükski Vaidlustaja väidetud kohustustest ei tulene TK p-ist 11.28 ega Lepingu p-ideist 6.4.3 ja 7.5.2. Need sätted näevad ette oluliselt kitsama ja konkreetsema kohustuse, mis aktiveerub ainult siis, kui sõiduk realselt takistab teehooldustööde teostamist.

5.7.3. Vaidlustaja laiendab ekslikult punktides toodud kohustusi ja konstrueerib sellest ebaproportsionaalse ning õiguslikult põhjendamatu *andmete monitoorimise kohustuse*. Tegelik kohustuste kogum on piiratud üksnes takistavate sõidukite dokumenteerimise ja teavitamisega

ning ei hõlma üldist parkimise monitoorimist ega ajalooliste parkimisandmete kogumist. Vaidlustaja etteheited TK p-ile 11.28 ning hankelepingu p-idele 6.4.3 ja 7.5.2 on alusetud.

5.8. Hankija ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Lepingu p-dest 2.3, 2.8 ja 2.9 jääb ebaselgeks, millised tingimused prevaleerivad juhul, kui mõni Hankija kehtestatud tingimus on vastuolus õigusaktidega.

Lepingu regulatsioon ei loo uut „õigusallikate hierarhiat“ vaid kinnitab kehtivat üldist põhimõtet. TsÜS § 84 lg-d 1 ja 2 ning § 86 lg 3 kehtestavad üldreegli, et:

- 1) tühisel kokkuleppel ei ole algusest peale õiguslikke tagajärgi, ning
- 2) vastuolu seadusega toob kaasa tühisuse üksnes ulatuses, milles see on vastuolus imperatiivse normiga; ülejäänud tehing jääb kehtima.

Lepingu p-id 2.3, 2.8 ja 2.9 ei muuda seda reeglit, vaid formuleerivad selle lepingu tasandil selgesõnaliselt - juhul, kui mõni lepingu säte osutub hiljem vastuolus olevaks kohaldatava õigusaktiga (sh Määrus 92 või muu alamastme õigusakt), kohaldatakse õigusakti ja lepingut tõlgendatakse sellega kooskõlas. See ei tekita segadust, vaid annab pakkujale selge signaali, et Hankija ei soovi temaga sõlmida lepingut, mis oleks õigusvastane või kehtetu.

RHS § 3 p 1 läbipaistvuse nõue on täidetud.

Vastuolude lahendamise mehhanism on pakkujale teada juba enne pakkumuse esitamist.

Pakkuja saab eeldada, et:

- 1) lepingu tõlgendamisel lähtutakse eeskätt õigusaktidest; ning
- 2) lepingu sätteid rakendatakse ulatuses, milles need ei ole vastuolus imperatiivse õigusega.

Seega on pakkujale ette teada, et juhul kui hiljem tuvastatakse mõne sätte vastuolu, ei teki olukorda, kus Hankija nõuab pakkujalt seadusega vastuolus olevat täitmist. Vastupidi – Hankija on kinnitanud, et järgib TsÜS-st tulenevat põhimõtet. Vaidlustaja kriitika, et TsÜS § 84 ja § 86 on ebaolulised viited, ei ole põhjendatud.

Seega ei ole õige väita, et Lepingu p-id 2.3, 2.8 ja 2.9 muudaksid olukorra ebaselgeks. Vastupidi – need kinnitavad seadusest niigi tulenevat printsiipi, et õigusaktid prevaleerivad vastuolus olevate lepingutingimuste ees ning viimased jäävad kohaldamata ulatuses, milles nad on vastuolus imperatiivse õigusega.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

6. Esmalt peab vaidlustuskomisjon vajalikuks märkida, et 22.12.2025 on Hankija avaldanud TK ja Lepingu uue versiooni, milles on muuhulgas muudetud ka neid punkte, mille osas Vaidlustaja esitas vaidlustuse. Kuna Riigihanget ei ole peatatud, ei olnud Hankijal nende muudatuste tegemine keelatud, kuid see komplitseerib oluliselt vaidlustuse läbivaatamist.

Allpool toob vaidlustuskomisjon igal konkreetsel juhul välja, kui vaidlustuse aluseks olnud TK või Lepingu punkte on 22.12.2025 redaktsiooniga muudetud.

Kuni 1,5 m laiuste kõnniteede maht

7. Vaidlustaja on seisukohal, et RHS § 87 lg-ga 1 ning RHS § 88 lg-ga 1 on vastuolus, et RHAD-is puuduvad andmed kuni 1,5 m laiuste kõnniteede mahu kohta, mis on pakkumuse maksumuse kalkuleerimisel oluline, kuivõrd selliste kõnniteede hoolduseks on vajalik planeerida kulukas käsitööjõud või võtta kasutusele spetsiaalne (kitsamõõtmeline) tehnika.

Vastuses vaidlustusele on Hankija mõistnud vaidlustust valesti leides, et Vaidlustaja vaidlustab Hankija nõude, et pakkujal peab olema vajalik tehnika kuni 1,5 m laiuste kõnniteede puhastamiseks. Seda nõuet Vaidlustaja ei vaidlusta. Vaidlustaja soovib, et Hankija esitaks RHAD-is andmed kuni 1,5 m laiuste kõnniteede (kogu)mahu kohta.

Vaidlustuskomisjoni avalikul istungil leidis Hankija, et kohustus esitada RHAD-is andmeid kuni 1,5 m laiuste kõnniteede mahu kohta ei tulene ühestki õigusaktist.

7.1. Ei saa olla vaidlust, et Riigihanke esemesse kuulub ka kuni 1,5 m laiuste kõnniteede ja kitsaste pindade hooldus. Seega on küsimus üksnes selles, kas Hankijal on kohustus selliste kõnniteede maht RHAD-is eraldi välja tuua. Vaidlustaja ei ole vaidlustanud mitte seda, mis on RHAD-is kehtestatud, vaid seda, mis RHAD-is puudub ja mille puudumist peab Vaidlustaja õigusvastaseks. Vaidlustaja väitel on see, et Hankija esitaks RHAD-is andmed kuni 1,5 m laiuste kõnniteede mahu kohta, oluline seetõttu, et selliste (kitsaste) kõnniteede hoolduseks tuleb planeerida eritehnika (mida tõendab nt ka vastava nõude esitamine TK-is 3.9.3) või käsitöö kasutamine, mis teeb sellise hooldustöö kalliks.

7.2. RHS § 88 lg 1 sätestab: *Kui vastavas valdkonnas puudub tehniline norm, koostab hankija tehnilise kirjelduse kas hankelepingu eseme kasutusomaduste või funktsionaalsete nõuete kirjeldusena, mis võib sisaldada ka keskkonnanahoidlikkuse kriteeriume ja mis peab olema piisavalt täpne hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks pakkuja poolt ja hankelepingu sõlmimiseks [---].* Tehniline kirjeldus peab seega kirjeldama hankelepingu esemele esitatavaid tehnilisi nõudeid vastavas valdkonnas tegutsevale isikule arusaadavat terminoloogiat ja täpsuse aste kasutades selliselt, et tehnilise kirjelduse alusel oleks pakkujal võimalik kõike hankelepingu eseme teostamiseks vajalikku üheselt määratleda. Tehnilise kirjelduse üheks eesmärgiks on ka see, et pakkujad saaksid pakkumust koostades arvestada kõiki töid, mis tuleb teostada sõlmitava hankelepingu alusel, aga ka tööde teostamisega kaasnevaid keelde.

7.3. Vaidlustuskomisjon mõnab, et teatud juhtudel ei ole hankijal võimalik määratleda sõlmitava hankelepingu eset tehnilises kirjelduses nii detailselt nagu seda soovib riigihankes osalemisest huvitatud isik ja sellisel juhul peavad pakkujad vähemalt osaliselt lähtuma pakkumust koostades oma kogemustest vastavas valdkonnas. Üldjuhul peab professionaalne pakkuja olema suuteline enda kogemuste alusel hindama umbkaudseltki teatud tööde võimalikku mahtu.

7.4. Käesoleval juhul leiab vaidlustuskomisjon, et Narva linnas asuvate ning Riigihanke esemesse kuuluvate kuni 1,5 m laiuste kõnniteede maht peab olema Hankijale vähemalt üldjoontes teada, mistõttu Hankijal tuleb see RHAD-is pakkujatele teatavaks teha, et kogu konkreetse töö mahu, mida pakkujatel lepinguperioodi nendega seoses tuleb teha, arvestamise risk ei oleks täielikult pandud pakkujatele.

Vaidlustuskomisjon märgib veelkord, et Hankija ei ole esitanud ka asjakohaseid põhjendusi selle kohta, miks ta ei saa või ei pea esitama RHAD-is andmeid kuni 1,5 m laiuste kõnniteede mahu kohta.

7.5. Eeltoodud põhjustel leiab vaidlustuskomisjon, et RHAD-is kuni 1,5 m laiuste kõnniteede mahu kohta andmete esitamata jätmine on vastuolus nii RHS § 88 lg-ga 1 kui ka RHS § 3 p-ides 1 ja 2 sätestatu riigihanke korraldamise üldpõhimõtetega (proportsionaalsuse osas).

Piisava lumevallituselaga tänavad ja sõiduteede talvise hoolduse maht ja tasustamine, äärekivide hooldamine väljaspool talvist hooaega¹¹

8. Vaidlustaja leiab, et RHS § 88 lg-ga 1 vastuolus on RHAD-is järgmiste andmete puudumine.

8.1. Andmed selle kohta, millises mahus on hankelepingu esemeks piisava lumevallituselaga tänavad. Tööde maht on otseses sõltuvuses sellest, kas tänaval on piisav lumevallitusala või mitte (ühel juhul tuleb sahata kuni äärekivini, teisel juhul maksimaalsele võimalikule kaugusele

¹¹ Vaidlustuskomisjon peab otstarbekaks käsitleda vaidlustuse eri osades Piisava lumevallituselaga tänavad (vaidlustuse p-id 13-15) ja sõiduteede talvise hoolduse maht ja tasustamine, äärekivide hooldamine väljaspool talvist hooaega (vaidlustuse p-id 16-20), kuna teemad on olulisel määral kattuvad.

(tagamaks sõiduradade ja ka parkimiskohtade ettenähtud laiused) ning seega on vastavad andmed otseselt vajalikud teenuse osutamise kulude kalkuleerimiseks.

Vastuses vaidlustusele on Hankija mõistnud vaidlustust selles osas valesti leides, et Vaidlustaja vaidlustab TK 22.12.2025 redaktsiooni p-ides 4.6 ja 4.9 kehtestatud nõudeid lumetõrje teostamisele. Neid nõudeid Vaidlustaja ei vaidlusta. Vaidlustaja soovib, et Hankija esitaks RHAD-is andmed millises mahus on hankelepingu esemeks piisava lumevallitusala tänavad.

8.2. Andmed selle kohta, millistel teedel on äärekivid ning samuti kõigi teede laiuse kohta, mis on vajalik nõuete täitmise kulude eelarvestamiseks. Hankija tegutseb läbipaistmatult, jättes pakkumuse koostamise seisukohalt olulised andmed RHAD-is esitamata.

Vaidlustuskomisjoni avalikul istungil leidis Hankija, et kohustuslik ei ole RHAD-is andmete esitamine lumevallitusala suuruse kohta ega selle kohta, kui palju on äärekividega tänavaid ning milline on tänavate laius. Hankija väitel tal selliseid andmeid ei ole. Andmeid on võimalik saada avalikest registritest.

8.3. Nagu eespool märgitud, kohustab RHS § 88 lg 1 Hankijat koostama TK piisavalt täpsena hankelepingu eseme kindlaksmääramiseks pakkuja poolt, kuid nimetatud säte ei kohusta Hankijat hankelepingu eset täiesti täpselt kindlaks määrama. Hankija väites, et tal puuduvad andmed nii piisava lumevallitusala tänavate kui ka äärekividega tänavate kohta, ei ole vaidlustuskomisjonil alust kahelda. Seega puudub täpne faktipõhine teadmine piisava lumevallitusala tänavate aga ka äärekividega tänavate kohta nii Hankijal kui ka Vaidlustajal. Vaidlustuskomisjon leiab, et Hankijat ei saa kohustada esitama andmeid, mida tal ei ole.

8.4. RHS § 77 lg 4 p-i 10 kohaselt peavad riigihanke alusdokumendid sisaldama muuhulgas teavet *selle kohta, kas pakkumuse saab esitada üksnes pärast hankelepingu täitmise kohaga tutvumist või riigihanke alusdokumente selgitavate dokumentide kohapeal kontrollimist.*

Antud juhul on Hankija kehtestanud RHAD-i dokumendi „Hanke alusdokument“ p-is 4.6 nõude: *Pakkujal [on] kohustuslik tutvuda enne pakkumuse esitamist hankelepingu täitmise kohaga (Narva linna tänavatega/teedega ja nende seisuga).*

Seega on Hankija RHAD-is sätestanud pakkujatele kohustuse tutvuda enne pakkumuse esitamist hankelepingu täitmise kohaga ja Riigihankes osalemisest huvitatud isik, olles kohustatud tutvuma Narva linna tänavatega/teedega ja nende seisuga, saab seda kasutada oma äririskide hindamiseks ja esitatava pakkumuse õigeks hinnastamiseks. Asjatundlikul pakkujal, kes Vaidlustaja kahtlemata on, on kohapeal tänavatega tutvudes võimalik teenuse osutamiseks vajalikke mahtusid mõistlikult prognoosida. Seejuures on võrdne õigus ja võimalus Riigihanke esemega tutvuda samaväärselt võimalik kõikidel Riigihankes osaleda soovivatel isikutel, mistõttu puudub vastuolu RHS § 3 p-is 2 sätestatud võrdse kohtlemise põhimõttega.

8.5. RHS § 3 p-ides 1 ja 2 kehtestatud üldpõhimõtted ei eelda, et Hankija peaks kehtestama Riigihankes tingimused, mis võimaldaksid ettevõtjatel esitada pakkumusi minimaalse või olematu äririskiga. Isegi kui kõik valdkonnas tegutsevad ettevõtjad ei soovi Hankija poolt kehtestatud tingimustel pakkumust esitada või pakkumuse esitamisega kaasnevaid äririske võtta, ei tähenda see, et Hankija oleks Riigihanke korraldanud läbipaistmatult, kontrollimatult või ebaproportsionaalselt.

8.6. Eeltoodud põhjustel leiab vaidlustuskomisjon, et RHAD-is piisava lumevallitusala tänavate ning äärekividega teede mahu esitamata jätmine ei ole vastuolus õigusaktidega (eelkõige RHS § 88 lg-ga 1).

Bussipeatuste ooteplatvormide hooldus

9. Vaidlustaja vaidlustas TK p-i 6.1, mis sätestas nõuded bussipeatuste ooteplatvormide tänavakatte talvisele hooldusele, eelkõige seetõttu, et vaidlustuse esitamise ajal kehtinud

redaktsioonis sisaldus TK p-is 6.1 nõue, et tuleb tagada lume ja *jäävaba* kõnniteekate, kusjuures kloriidide kasutamine on keelatud. Vaidlustaja väitel ei ole võimalik tagada kloriidide kasutamiseta seisundit *jäävaba*, seega on tegemist täitmiseks võimatu tingimusega.

Kirjalikus vastuses vaidlustusele ning vaidlustuskomisjoni avalikul istungil vaidles Hankija vaidlustusele vastu.

22.12.2025 redaktsioonis on Hankija aga muutnud TK p-i 6.1 sõnastust (vt käesoleva otsuse p 4.14, joonealune märkus). Seejuures on TK p-ist 6.1 mh välja jäetud nõue, et bussipeatuste ooteplatvormide tänavakate peab olema *jäävaba*.

Vaidlustuskomisjon hinnangul on Hankija TK p-i 6.1 uue redaktsiooniga kõrvaldanud Vaidlustaja väidetud õigusrikkumise, mille tõttu tuleb vaidlustus selles osas jätta RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel läbi vaatamata.

Teenuse osutamise tase

10. Lepingu p-i 6.3.14 alusel peab töövõtja *tagama Lepingust tulenevate kohustuste täitmise kõige kiiremal, kvaliteetsemal, efektiivsemal ning majanduslikult kõige otstarbekamal viisil*. Vaidlustaja on seisukohal, et Lepingu p 6.3.14 on arusaamatu ning põhjendamatu, kuivõrd järelduvalt Hankija 11.11.2025 vastusest Vaidlustaja küsimusele võib Lepingu p-i 6.3.14 alusel nõuda töövõtjalt TK-s sätestatud kõrgemate nõuete täitmist, milliste nõuete sisustamine lepingu täitmise käigus oleks Hankija suvaotsus. Vaidlustaja on seisukohal, et Lepingu p 6.3.14 on vastuolus teiste RHAD-i tingimustega (mis määravad, mida, millal ja kuidas peab töövõtja lepingu alusel tegema).

Hankija ei ole kirjalikus vastuses vaidlustusele Lepingu p-i 6.3.14 põhjendanud.

Vaidlustuse läbivaatamisel avalikul istungil leidis Hankija, et Lepingu p-is 6.3.14 puudub vastuolu õigusaktidega, kuna selle sisuks on, et pooled peavad heauskselt püüdma saavutama lepingu täitmiseks parima tulemuse.

10.1. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Lepingu p 6.3.14 on vastuolus RHS § 3 p-is 1 sätestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, mille kohaselt hankija tegutseb riigihanke korraldamisel läbipaistvalt, kontrollitavalt ja proportsionaalselt.

Vaidlustuskomisjon mõnab, et kui käsitleda Lepingu p-i 6.3.14 viisil nagu teeb Hankija, ehk töövõtja kohustusena tegutseda lepingu täitmisel heauskselt, omab see väga üldist tähendust ning mingit õiguslikku regulatsiooni see ei sisaldaks. Kui aga anda Lepingu p-ile 6.3.14 sisu, mis tuleneb konkreetsest sõnastusest: Töövõtja peab *tagama Lepingust tulenevate kohustuste täitmise kõige kiiremal, kvaliteetsemal, efektiivsemal ning majanduslikult kõige otstarbekamal viisil*, siis võib tekkida vastuolu nt Määruses 92 kehtestatud tähtaegadega, ehk tekib nt küsimus, kas Hankija võib Lepingu p-ist 6.3.14 lähtudes nõuda töövõtjalt kiiremat kohustuste täitmist, kui näeb ette Määrus 92. Seega on Lepingu p 6.3.14 ebaselge ning võib olla eksitav.

10.2. Eeltoodud põhjustest lähtuvalt on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Lepingu p 6.3.14 tuleb viia kooskõlla õigusaktidega.

Parkivate sõidukitega seotud kohustused

11. Vaidlustaja leiab vaidlustuses, et vaidlustuse esitamise aja redaktsioonis TK p-ist 11.28 ning Lepingu p-idest 6.4.3 ja 7.5.2 tuleneb koostoimes, et töövõtjal tuleb paralleelselt (talviste) hooldustööde teostamisega teha hulgaliselt toiminguid seoses tänavatel sõidukite parkimisega. Vaidlustaja hinnangul on need Hankija poolt ettenähtud toimingud ebaproportsionaalsed.

11.1. Vaidlustuskomisjon märgib, et TK ja Lepingu 22.12.2025 redaktsioonides on Hankija oluliselt muutnud töövõtja kohustusi seoses tänavatel parkivate sõidukitega, sh:

1) Hankija on TK kehtivast redaktsioonist välja jätanud väidetavalt Vaidlustaja õigusi rikkunud lause: [---] *Juhul, kui tööde teostamist takistavad liiklusmürgiga kehtestatud keelualas*

valesti pargitud sõidukid, kutsub töövõtja koostöö raames kohale vastava spetsialisti või edastab korrakaitseteenistusele fotod valesti pargitud sõidukitest e-posti teel [---].

TK p 11.28, millele vaidlustuses on viidatud, on TK 22.12.2025 redaktsioonis täiesti teise ning käesolevas vaidluses asjasse puutumatu, sisuga. TK 22.12.2025 redaktsiooni p 11.27, mis on valdavalt analoogne TK varasema redaktsiooni p-iga 11.28, milles sisaldus eeltoodud nõue, seda nõuet ei sisalda. See puudub ka mujal TK kehtivas redaktsioonis;

2) Lepingu vaidlustatud versiooni p-i 6.4.3: *Töövõtja edastab viivitamata info liiklustakistuste ja ohtlike kohtade kohta Tellijale ja Politsei- ja Piirivalveametile. Sealhulgas peab Töövõtja teavitama korrakaitseteenistust liiklusseadust rikkuvatest sõidukitest, mis takistavad teenuse osutamist on Hankija Lepingu 22.12.2025 versioonis oluliselt muutnud, sõnastades p-i 6.4.3 järgmiselt: Juhul kui tööde teostamist takistavad sõidukid, mis on pargitud tänava sõiduteele parkimist keelavat liiklusmärki eirates, võib Töövõtja teavitada tööde teostamist takistavast sõidukist Tellija korrakaitseteenistust või Politsei- ja Piirivalveametit. Töövõtja ei saa viidata parkimist keelavat liiklusmärki eirates pargitud sõiduki poolt tööde teostamise takistamisele juhul, kui kahe järjekordse kontrolli käigus ilmneb, et tegemist on sama sõidukiga, mis takistab tööde teostamist, ning Töövõtja ei tõenda, et eespool nimetatud teave on edastatud Tellija korrakaitseteenistusele või Politsei- ja Piirivalveametile;*

3) Lepingu vaidlustatud versiooni p-i 7.5.2: *[7.5. Kontrollil hinnatakse Lepingu dokumentides loetletud tööde teostamist, arvestades kokkulepitud aegadest, mahtudest, tehnoloogiast, kvaliteedinõuetest ja Töövõtja esitatud hooldusteenuse kvaliteedi tagamise meetmete plaanist kinnipidamist. Samas arvestatakse hooldust segavaid tegureid, mis ei sõltu Töövõtjast, nagu:] [---] 7.5.2 sõiduteele pikemaegselt (teise sahkamistöödega lumesaju järel samas kohas) pargitud liiklusvahendeid, kui Töövõtja on neist liikluspolitsei korrapidajat ja Tellijat kirjalikult informeerinud (infos peab sisalduma aeg millal ja koht kus liiklusvahend segas teehooldustöid, tema mark ja registreerimisnumber); on Hankija Lepingu 22.12.2025 versioonis oluliselt muutnud, sõnastades p-i 7.5.2 järgmiselt: [7.5. Kontrollil hinnatakse Lepingu dokumentides loetletud tööde teostamist, arvestades kokkulepitud aegadest, mahtudest, tehnoloogiast, kvaliteedinõuetest ja Töövõtja esitatud hooldusteenuse kvaliteedi tagamise meetmete plaanist kinnipidamist. Samas arvestatakse hooldust segavaid tegureid, mis ei sõltu Töövõtjast, nagu:]*

[---] 7.5.2 sõiduteele pikemaegselt (teise sahkamistöödega lumesaju järel samas kohas) pargitud liiklusvahendeid.

11.2. Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija poolt muudetud redaktsioonis ei saa Lepingu p-ide 6.4.3 ja 7.5.2 (TK p-i 11.28 vaidlustatud sisu on Hankija välja jätnud) käsitleda töövõtja ebaproportsionaalse kohustusena. Asjaolu, et töövõtjal on õigus tööde teostamist takistavast ning sõiduteele parkimist keelavat liiklusmärki eirates pargitud sõidukist teavitada tellija korrakaitseteenistust või Politsei- ja Piirivalveametit, ei saa pidada töövõtjale põhjendamatult koormavaks, isegi kui selline teatamine on vajalik selleks, et kui kahe järjekordse kontrolli käigus ilmneb, et tegemist on sama tööde teostamist takistava sõidukiga, arvestatakse seda takistusena vaid siis, kui valesti parkivast ja tööd segavast sõidukist on teavitatud tellija korrakaitseteenistust või Politsei- ja Piirivalveametit. Tööde teostamist püsivalt takistavate sõiduki juhtide korrale kutsumisest peaks olema huvitatud ka töövõtja ise, pealegi pole tõenäoline, et Hankija korraldaks kontrollisõite nii tihedalt, et töövõtjale ei jääks mõistliku aega tööde teostamist takistavast ning sõiduteele parkimist keelavat liiklusmärki eirates pargitud sõidukist teavitada.

11.3. Eeltoodud põhjusel leiab vaidlustuskomisjon, et RHAD-i muutmisega 22.12.2025 on Hankija kõrvaldanud vaidlustuse esitamise aja redaktsioonis vaidlustatud TK p-ist 11.28 ning Lepingu p-ide 6.4.3 ja 7.5.2 tulenenud (Vaidlustaja väidetud) õiguserikkumised, mille tõttu jätab vaidlustuskomisjon vaidlustuse RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel läbi vaatamata. Vaidlustuskomisjon ei saa teha otsust RHAD-i dokumentide kohta, mis enam ei kehti.

Juhul, kui Vaidlustaja siiski leiab, et Lepingu p-ide 6.4.3 ja 7.5.2 muutmisega ei ole Hankija

vaidlustatud õigusrikkumisi kõrvaldatud, tuleb Vaidlustajal vaidlustada Lepingu p-te 6.4.3 ja 7.5.2 22.12.2025 redaktsioonis.

Vastuolude ületamine ja nõuete muutumine

12. Vaidlustaja on seisukohal, et Lepingu vaidlustatud redaktsiooni p-id 2.3, 2.8 ja 2.9 on vastuolus RHS § 3 p-is 1 kehtestatud riigihanke korraldamise üldpõhimõttega, kuna jääb ebaselgeks, millised tingimused prevaleerivad juhul, kui mõni Hankija seatud tingimus on vastuolus õigusaktide nõuetega. Vaidlustuskomisjoni avalikul istungil selgitas Vaidlustaja, et eeltoodud punktide vaidlustamise eesmärgiks on saavutada, et Lepingus märgitaks, et juhul, kui esineb vastuolu RHAD-i ja õigusaktide (eelkõige Määruse 92) vahel, kehtivad õigusaktid. Hankija on seisukohal, et Lepingu p-id 2.3, 2.8 ja 2.9 ei muuda reeglit, et vastuolu seadusega toob kaasa tehingu tühisuse üksnes ulatuses, milles see on vastuolus imperatiivse normiga, ülejäänud tehing jääb kehtima, vaid formuleerivad selle lepingu tasandil selgesõnaliselt - juhul, kui mõni lepingu säte osutub hiljem vastuolus olevaks kohaldatava õigusaktiga (sh Määrus 92 või muu õigusakt), kohaldatakse õigusakti ja lepingut tõlgendatakse sellega kooskõlas.

12.1. Lepingu vaidlustatud redaktsioonis olid p-id 2.3, 2.8 ja 2.9 sõnastatud järgmiselt:

1) 2.3. *Kõik Lepingu dokumendid täiendavad üksteist. Töövõtjale on kohustuslik iga kohustus, mis on sätestatud Lepingu dokumentides ja eespool nimetatud õigusaktides, valdkonna standardites ja dokumentides;*

2) 2.8. *Lepingu dokumentideks on RHAD, hanketeade ja enne pakkumuste esitamise tähtpäeva hankija poolt e-riigihangete keskkonnas küsimustele esitatud vastused ja selgitused, Töövõtja pakkumus, töövõtulepingu täiendavalt sõlmitud lisad ja poolte kirjalikud kokkulepped;*

3) 2.9. *Kõik Töövõtulepingu dokumendid täiendavad üksteist. Töövõtja on seotud kõigis dokumentides mainitud kohustusega. Juhul kui RHAD ja käesoleva Lepingu tingimused on vastuolus omavahel, kohaldatakse Lepinguga kehtestatud tingimused.*

12.2. Lepingu 22.12.2025 redaktsioonis on Hankija muutnud vaidlusaluses osas Lepingut oluliselt, jättes välja Lepingu vaidlustatud redaktsiooni p-id 2.3 ja 2.9 ning sõnastades Lepingu vaidlustatud redaktsiooni p-i 28 uue redaktsiooni p-ina 2.7 järgmiselt: *Lepingu dokumentideks on RHAD, hanketeade ja enne pakkumuste esitamise tähtpäeva hankija poolt e-riigihangete keskkonnas küsimustele esitatud vastused ja selgitused, Töövõtja pakkumus, töövõtulepingu täiendavalt sõlmitud lisad ja poolte kirjalikud kokkulepped. Juhul kui nimetatud dokumentides ilmneb vastuolu, kohaldatakse sätet, mis kaitseb Tellija huve paremal viisil.*

12.3. Vaidlustuskomisjonil puudub veendumus, et RHAD-i muutmisega oleks Hankija kõrvaldanud vaidlustuse esitamise aja redaktsioonis Lepingu p-idest 2.3, 2.8 ja 2.9 tulenenud (Vaidlustaja väidetud) õigusrikkumised, mistõttu vaidlustuskomisjon ei jäta vaidlustust käsitletavas osas RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel läbi vaatamata. Küll aga leiab vaidlustuskomisjon, et olukorras, kus RHAD-i muutmise tõttu vaidlustusmenetluse ajal ei saa vaidlustuskomisjon teha otsust RHAD-i dokumentide kohta mis enam ei kehti ega ka uue redaktsiooni kohta, mida pole vaidlustatud (arvestades vaidlustusmenetluse kestvusele RHS-is sätestatud tähtaegu ei ole võimalik ka avada vaidlust kehtivate tingimuste õiguspärasuse üle), tuleb vaidlustus selles osas jätta läbi vaatamata RHS § 192 lg 3 p-i 7 alusel.

Juhul, kui Vaidlustaja leiab, et Lepingu 22.12.2025 redaktsioonis kehtestatud Lepingu p 2.7 rikub tema õigusi, tuleb Vaidlustajal vaidlustada Lepingu p-t 2.7 22.12.2025 redaktsioonis. Seega vaidlustuse läbi vaatamata jätmisega on Vaidlustajale kaebeõigus jätkuvalt tagatud.

13. Vaidlustusmenetluse kulud

13.1. Riigikohus on 11.12.2020 otsuses kohtuasjas 3-20-1198 (p 28) asunud seisukohale, et vaidlustuse rahuldamise proportsiooni ei tule mõõta mitte nõudeid mehaaniliselt loendades vaid hinnanguliselt nende sisulist kaalu arvestades. Vaidlustuskomisjon leiab, et käesoleval juhul on tuleb lugeda siiski kõik Vaidlustaja sisulised taotlused kaalult võrdseteks. Vaidlustuskomisjoni hinnangul esitas Vaidlustaja 16 taotlust¹², millest:

1) 9 taotluse osas lõppes vaidlustusmenetlus RHS § 197 lg 1 p-i 3 alusel vaidlustuse põhjendatuks tunnistamisega Hankija poolt;

2) 2 taotluse osas jättis vaidlustuskomisjon vaidlustuse RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel läbi vaatamata;

3) 2 taotluse osas rahuldab vaidlustuskomisjon vaidlustuse RHS § 197 lg 1 p-i 5 alusel;

4) 1 taotluse osas jättis vaidlustuskomisjon vaidlustuse RHS § 192 lg 3 p-i 5 alusel läbi vaatamata.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et lepingulise esindaja kulud tuleb välja mõista proportsioonis 14/2 Vaidlustaja kasuks.

13.2. RHS §-i 198 lg 1 kohaselt *vaidlustusmenetluse lõppemisel käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punktis 3 või 7 sätestatud alusel või punktis 5 nimetatud vaidlustuse või punktis 6 nimetatud kahju hüvitamise taotluse täieliku rahuldamisega mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja poolt vaidlustusmenetluses tasutud riigilõivu täies ulatuses, tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses.*

RHS § 198 lg 5¹ kohaselt: *kui vaidlustusmenetlus lõpeb käesoleva seaduse § 197 lõike 1 punkti 8 alusel põhjusel, et hankija on tunnistanud vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks või vaidlustaja väidetud õigusrikkumise kõrvaldanud, mõistab vaidlustuskomisjon oma otsusega hankijalt vaidlustaja kasuks välja vaidlustaja tasutud või tasumisele kuuluva eksperditasu ja lepingulise esindaja kulud põhjendatud ja vajalikus ulatuses, välja arvatud juhul, kui vaidlustatud riigihanke menetluse või otsuse kehtetuks tunnistamine või õigusrikkumise kõrvaldamine ei olnud tingitud vaidlustuse esitamisest.*

Vaidlustuskomisjonil ei ole alust arvata, et Hankija oleks muutnud vaidlustuse esitamise versioonis TK p-i 6.1, TK p-i 11.28 ja Lepingu p-te 6.4.3 ja 7.5.2 ilma vaidlustuse esitamiseta, mistõttu leiab vaidlustuskomisjon, et õigusrikkumise kõrvaldamine on tingitud vaidlustuse esitamisest ning ka selles osas tuleb Vaidlustaja õigusabi kulud Hankijalt välja mõista.

13.3. Vaidlustaja esitas tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude väljamõistmiseks summas 5911,4 eurot käibemaksuta, kokku 26,87 tunni õigusabi osutamise eest, tunnihinnaga 220 eurot (ilma km-ta) (sh istungil osalemise kulud). Vaidlustuskomisjon leiab, et asja keerukust ja materjalide mahukust silmas pidades on Vaidlustaja lepingulise esindaja kulud täies ulatuses põhjendatud ja vajalikud ning tuleb Hankijalt välja mõista proportsioonis vaidlustuse rahuldamisega, summas 5172, 48 eurot käibemaksuta.

Lisaks tuleb Hankijalt välja mõista Vaidlustaja kasuks riigilõiv (1280) samas proportsioonis, so 1120 eurot.

13.4. Hankija on esitanud tähtaegselt taotluse lepingulise esindaja kulude hüvitamiseks kogusummas 4637,6 eurot käibemaksuga (Hankija kinnitas, et on eriviisiline käibemaksukohustuslane ja vaidlustusmenetlusega seotud kuludelt ei ole tal sisendkäibemaksu mahaarvamise õigust) 22 tunni õigusabi osutamise eest, tunnihinnaga 210,80 eurot käibemaksuga. Istungil osalemise kulude taotlust Hankija ei esitanud¹³.

Vaidlustuskomisjon leiab, et arvestades asja mahtu ja keerukust on Hankija lepingulise esindaja

¹² Vaidlustuskomisjon arvestab eraldi taotlusena vaidlust Lepingu p-i 6.3.14 õiguspärasuse üle.

¹³ Hankija poolt 04.12.2025 esitatud menetluskulude nimekiri on sama, mis esitati 03.12.2025, enne vaidlustuskomisjoni avalikku istungit ega sisalda istungil osalemise kulu.

kulud täies ulatuses põhjendatud ja vajalikud ning tuleb Vaidlustajalt välja mõista proportsioonis vaidlustuse rahuldamata jätmisega, summas 579,63 eurot käibemaksuga.

(allkirjastatud digitaalselt)
Taivo Kivistik